
I.

Emil Cesar
Univerza v Ljubljani
Pedagoška fakulteta

UDK 929Kocijan G.

GREGOR KOCIJAN

Rad se spominjam Gregorja Kocijana. Bila sva dolga leta stanovska tovariša. Skupaj sva službovala v isti ustanovi. Gregor Kocijan je predaval slovenistom starejšo književnost in jaz novejšo, kot smo to takrat imenovali.

V zgodnji mladosti mu ni bilo lahko in tudi njegovim staršem ne. Mlada družina profesorja matematike v Kranju je morala oditi v izgnanstvo z dvema otrokoma in nasilno zapustiti pravkar ustvarjeni dom. Malo mi je o tem govoril, a sam nisem hotel obujati teh bolečih spominov.

Spoznala sva se na Pedagoški akademiji na Starem trgu. Tedaj se nas je več stiskalo v temačnem prostoru sicer zanimive stavbe, prostore smo imeli na več krajih v tej hiši. Imela sva sicer mnogo stikov, a se v medsebojno delo nisva vtikala, čeprav bi mi bili tedaj obzirni nasveti kot novincu prišli prav. Prišel sem iz srednje šole. Ko je dobila Pedagoška akademija nove prostore za Bežigradom, mi je predlagal, naj si kabinet deliva. Pristal sem, Gregor Kocijan je prostor opremil in postala sva si bližja. Pravim opremil, na moji mizi je bilo samo nekaj letnikov *Ljubljanskega zvona*, nekaj podobnega je bilo tudi na njegovi, dokler sobe ni polepšala velika perorisba Ivana Cankarja, delo našega kolega akademskega slikarja Iva Mršnika. Tak mi je ostal ta prostor v spominu. Dihal je pravo slavistično vzdušje. Takrat se je Gregor Kocijan odločil za doktorat in vztrajno delal na njem.

Po navadi sva se več srečevala ob diplomskih nalogah. Takrat smo imeli čas za razgovor, včasih smo se tudi nasmejali. Bil je vedno optimist, trden v svojem

prepričanju, vedno pripravljen pomagati in vedno nasmejan, kar nas je, menim, vzpodbujalo, za kar sem mu hvaležen še danes. Tako smo postali in ostali dobri stanovski tovariši. Sledil je moj odhod s fakultete. Kolegi na oddelku so mi pripravili posebno slovo. To je bil moj zadnji stik s stroko in s tistimi prijatelji, s katerimi smo oblikovali mlade ljudi.

Kot upokojenec sem imel nekaj skromnih življenjskih načrtov, ki mi jih je preprečila bolezen. Od tedaj sem navezan na svoje stanovanje in balkon, kjer gledam okrasno grmovje, nadomestilo mi je sprehode na Rožnik in Šišenski hrib. Ob Rožniku se spominjam profesorja Slodnjaka, po navadi je sedel v rožniški gostilni pod kostanji. Tu na balkonu spomladi, ob toplih sapah, poslušam petje kosov, včasih v jeseni vidim tudi prelet divjih gosi, gledam cvetoči jasmin in se v duhu spominjam prelepih kamniških planin, kamor sem zahajal.

Stik s svetom mi omogoči telefon. Tudi z Gregorjem Kocijanom vzdržujem take stike, ostal mi je tovariš in prijatelj v teh osamljenih dneh. To je pomembno! Govoriva med drugim o najinem delu. Tako mi je nekoč povedal, da se je lotil pisanja študije o Janku Kersniku. Malo mi je zastal dih. Vedel sem, da bo to težko delo. Pred njim je napisal izčrpno študijo o Kersniku Ivan Prijatelj, *Janko Kersnik in njegova doba*. Zelo rad posegam po delih Janka Kersnika in dokler sem mogel, sem tudi zahajal v njegov svet. Vedel sem, da ga bo Gregor Kocijan opravil delo v naše zadovoljstvo. Vesel sem, da njegova študija ni ostala v senci Prijateljeve razprave. Gregor Kocijan je bil pri svojem delu vedno izredno dosleden, dela se je loteval odgovorno in poznavateljsko. Prepričan sem, da mora imeti človek za tako pisanje, zlasti če je bil predhodnik tako pomemben, kot je bil Ivan Prijatelj, dovolj življenjskih izkušenj, poznati mora celotno stvarino, imeti mora pravi odnos in nazorsko širino. Lahko rečem, da bi bila velika škoda, če se študije o Janku Kersniku ne bi lotil prav on.

Menil sem, da bo malo počival, toda ponovno se je lotil velikega dela in podal analizo slovenske kratke pripovedne proze 1919–1929, s čimer je zaključil novo poglavje svojih obširnih študij slovenskega pripovedništva. Obudil je vrsto pisateljskih osebnosti, ki bi sicer ostale zaprašene v arhivu, in razrešil vrsto psevdonimov.

Življenjski jubilej naj mu mine delovno, menim, da si ga tako preživeti tudi želi, sam pa si želim, da bi še dolgo prijateljevala.